

Talouden tasapainottamissuunnitelma Kemin kaupunki

Käsittelyssä
Kaupunginhallitus 20.2.2023
Kaupunginvaltuusto 27.2.2023

Johdanto

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talouden tasapainon vaatimus on ehdoton. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kemin kaupungin taseeseen on muodostunut alijäämää. Valtuuston 12.12.2022 § 104 hyväksymän talousarvion 2023 pohjalta on arvioitu, että vuoden 2026 lopussa taseessa olisi yhä 2,625 miljoonaa euroa kattamatonta alijäämää.

Talouden tasapainon tilanne 12.12.2022 talousarviokäsittelyssä:

TALouden TASAPAINO	TP2021	muutettu		TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
		TA2022					
Taseen yli/alijäämä	-13 103	-15 528	-17 265	-12 434	-10 432	-6 745	-6 745
Tilikauden yli/alijäämä	-2 425	-1 737	4 831	2 002	3 687	4 121	4 121
Yli/alijäämä tilikauden lopussa	-15 528	-17 265	-12 434	-10 432	-6 745	-2 624	-2 624

Talouden tasapainon tilanne tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaan:

Valtuusto on hyväksynyt talouden tasapainottamistoimenpiteet 2.5.2022 § 40. Käyttötalouden osalta talouden tasapainottamissuunnitelmaa on viety eteenpäin. Talousarviota 2023 ja suunnitelmavuosia 2024-2026 tulee tarkastella uudelleen, siten että alijäämä saadaan katettua suunnitelmavuosien kuluessa. Talouden tasapainottamiseksi on käytävä läpi myös taseessa olevia eriä ja kaupungin omistuksien realisoimisvaihtoehtoja.

Keskushallinnon talouden tasapainottamisohjelma

Toteutetut säästötoimet 31.12.2022 mennessä

- Asiakirja- ja taloushallinnon sekä hankintojen tehtäviä jaettu emokaupungissa uudelleen, osaamista lisätään ja tehdään tehtäviä yli toimialarajojen, lasketaan palvelutasoa ja priorisoidaan tekemistä, säästö kanslian osalta 2023, -2 htv 83 000 e/v.
  - Taloushallinnon sekä kirjanpidon, maksuliikenteen ja palkanlaskennan ulkoistettu. Liikkeenluovutus kaupungin osalta 6 htv. Ostopalveluilla saatava nettosäästö -90 000 €/v, vuodesta 2024 alkaen 150 000 €/v. Lisäsäästö mahdollinen konsernitasolla -> lisää tehokkuutta ja tuloutusta konsernilta
  - Materiaalikeskus järjestelty uudelleen. Kuljetuspalvelut järjestelty uudelleen. Luovuttu omasta autokalustosta, pienennetty varastoarvoa yms. Muutettu pienempiin tiloihin, Lisätty tuloja. Säästö 1 htv, -70 000 €/v, tuloja lisää +15 000 euroa.
  - Pysäköinninvalvontaan otettu käyttöön uusi toimintamalli, vaihdetaan ohjelmisto, lisätään automaatiota. Tavoite kääntää tulos (-20 000 euroa) tuottamaan kaupungille tuloja 2023 aikana. Tavoite + 10 000 euroa.
  - Puhelinvaihteen ohjelmistojen uusiminen, -20 000 €
  - Työsuojelun uudelleenorganisointi. - 1htv, Säästö 60 000 €/v
  - Säästötavoite 2022 talousarvioon verrattuna 283 000 €/v
- Toteuma: Menoja vähennetty 323 000 €, tuloja lisätty 25 000 € (tavoite)

Suunnitellut säästötoimet 2023-2026

- Jatketaan toimintatapojen kehittämistä, yhteistyön tiivistämistä, ohjelmistoja sekä lisenssejä vähennetään ja uusitaan edullisimpiin ja "kammataan" esiin kalliita toimintoja ja tapoja.
- Sarastia ulkoistus 60 000 e vuodesta 2024 alkaen

Elinvoimatoimialan talouden tasapainottamisohjelma

Toteutettu säästötoimet 31.12.2022 mennessä

- Maankäyttöpuolelta -0,5 htv -20 000 €
- Maankäyttöpuolelta ostopalvelut työnjohtopalvelu -32 000 €
- Meriva -200 000 €

Suunnitellut säästötoimet 2023-2026

- Hyvinvointialueen vastuulle siirtyy kuntouttava työtoiminta -300 000 €/v
- Hyvinvointialueen vastuulle siirtynyt 3 sosiaaliohjaajaa -150 000 €/v
- Kemi-lisän säilyttäminen pienenä v. 2023 varattu 34.000 €
- Maankäyttö, mittauspalvelut, kaavoitus ja suunnittelu v. 2025, -1 htv -50 000 €/v
- avoimeksi tulevien (vakanssinimike) toimen täyttämättä jättäminen -1 htv eli -40 000 €/v
- ostopalveluiden tarkastelu
  - v. 2024 Merivan tavoite -300 000 €
  - vaikutukset arvioitava tarkkaan, koska kustannukset voivat siirtyä muualle

Vielä selvitettävät säästömahdollisuudet

- Muut selvitettävät ostopalvelut
- KOTO-uudistus (vaikutuksia on vielä vaikea arvioida)
- TE-uudistus (vaikutuksia on vielä vaikea arvioida)
- Hanke- ja virkatyön tehokas yhdistäminen

Tulojen lisäys

- Mahdollinen hankerahoitus
- Selvitetään mahdollisuutta vuokrien ja maksujen korotuksiin

Hyvinvointitoimialan talouden tasapainottamisohjelma

Toteutetut säästötoimet 31.12.2022 mennessä

- Teatteritoiminnasta luopuminen -500 000 €/v
- Hyvinvointitoimialan hallinto-, talous- ja tukipalveluja tiivistetään -1 htv eli -40 000 €/v
- Omatoimikirjaston käytön laajentaminen - henkilöstöresurssin tarkastelu -1 htv eli -40 000 €/v
- Ulkoisten vuokratilojen tarkastelu / luopuminen / listaus tiloista
  - orkesterin vuokrahuoneisto irtisanottu -4 500 €/v
  - teatterin/kulttuurin (vierasesiintyjät) irtisanottu -7 000 €/v
  - teatteri yhdistyspohjaiseksi ja siihen liittyvien tilojen irtisanominen

Suunnitellut säästötoimet 2023-2026

- Museotoimintoja järjestellään uudelleen -2 htv eli -80 000 €/v.
- Ulkoisten vuokratilojen tarkastelu / luopuminen / listaus tiloista €/v
- Varhaiskasvatuksessa lapsimäärä vähenee - vaikuttaa henkilöstömäärään -3 htv eli -100 000 €/v
- Koulupuolella kouluverkko uudistus oppilasmäärän ja opetusryhmien vähenemisen myötä henkilöstömäärä vähenee 3 htv, -130 000 €/v
- Liikuntapalveluiden ulkoistaminen eli välittömiä säästöjä

Vielä selvitettävät säästömahdollisuudet

- Ostopalvelut --> päätös siitä, ettei varhaiskasvatuspalveluita ulkoisteta, muita kohteita etsitään
- Palveluajat --> mahdolliset henkilöstösäästöt
- Materiaalihankinnat --> leikattu vuoden 2023 TA:sta

Tulojen lisäys

- Tarkastellaan mahdollisuutta nostaa hintoja (erittely)

Ympäristötoimialan talouden tasapainottamisohjelma

Toteutetut säästötoimet 31.12.2022 mennessä

- Talonrakennustoiminnan sulauttaminen kiinteistöhoitoon 5 htv (eläköityneet) – 200 000 €/v. Suurin osa eurosäästöistä kohdentuu investointien palkkamenoihin
- Siivouspalveluissa 6 siistijää siirtyi hyvinvointialueelle (sotekiinteistöjen siivous) ja kaksi siistijää on eläköitynyt
- pienkalustoa on myyty ja kertatuotto +6 500 €
- Kiinteistöjä on myyty 2 kpl, joista myyntituotto +200 000 € ja yksi kiinteistö on purettu. Ylläpitosäästöä käyttökuluista -100 000 €/v
- Leikkipaikkaverkostosta on tehty päätös, jossa leikkipaikkoja poistuu 7 kpl
- Lumen vastaanottopaikka on muutettu maksulliseksi ja arvioitu vuosituotto vuodesta 2023 alkaen on noin 40 000 euroa/v
- Venepaikkamaksut on korotettu ja tulot kasvata vuodesta 2023 alkaen 5 000 euroa/v

Suunnitellut säästötoimet 2023-2026

- Korjaamotoiminnan lakkaaminen: henkilöiden siirto kuljetus- ja maastotehtäviin
  - Kuljetusyksikön supistaminen: eläköitymiset ja omajohtoisen liikenneväylien ylläpitoalue supistetaan ja loppuosa kilpailutetaan vuonna 2023
  - Konekaluston myyntiä jatketaan edelleen siten, että, omasta kalustosta luovutaan kokonaan ja siirrytään tarvittavilta osin leasing malliin
  - Maastoyksiköiden uudelleen järjestelyt
  - Liikunta- ja leikkipaikkaverkostoa pienennetään -> käyttö ja huoltokulut poistuvat ja pienentävät henkilöstötarvetta
  - Kaupungin omana työnä tehtäviä kunnossapitoalueita tarkastellaan uudelleen
  - Myytävät omat kiinteistöt (suunnitelma on laadittu) -> käyttö ja huoltokulut poistuvat ja pienentävät henkilöstötarvetta
  - Kiinteistö-, katu- ja puisto-osaston henkilöstövähennykset
  - Siivouspalveluissa luovutaan konsernin kiinteistöjen siivouksista, jolloin saavutetaan 3 htv: vähennys eli -90 000 €/v, mutta tulot laskevat samassa suhteessa. Keskittymällä omien kiinteistöjensiivoukseen saadaan omaa toimintaa tehostettua ja henkilöstökuluja vähennettyä.
- Säästöarvio n. 400 000 €
- Säästötavoite henkilöstön osalta 15 htv

Vielä selvitettävät säästömahdollisuudet

- Siivous ja kiinteistöpalvelun laajuus kiinteistökannan vähentyessä
- Ostopalveluiden käyttö

Tulojen lisäys

- Tarkistetaan mahdollisuudet korottaa taksoja, käsittely- ja lupamaksuja
  - Lumenlajitystaksa +20 000 €/v
  - Veneiden talvisäilytystaksa +20 000 €/v
  - Hulevesimaksun korotus + 20 000 €/v